

9. Natur i balance

I forskellige naturområder lever bestemte planter og dyr. Mængden af vand, lys, temperatur og næring bestemmer hvilke planter og dyr, der lever der. Sådan et område kaldes et økosystem. Når et økosystem er i balance, bliver vand og

næringsstoffer hele tiden genbrugt. En flaskehave er en model af et økosystem i balance. En flaskehave kan leve i flere år, uden at I skal sørge for andet end sollys.

Flaskehave

I får brug for

Et stort glas med låg
LECA-ærter
Trækul i små stykker
Pottemuld
Planter
Avispapir, blomsterpinde og ske

Sådan gør I

- ▶ Bland LECA-ærter og trækul
- ▶ Lav en tragt af avispapir. Hæld blandingen i glasset, så bunden dækkes af cirka 3 cm.
- ▶ Hæld 5-10 cm jord i glasset og plant jeres planter. Brug blomsterpinde og skeer til hjælp.
- ▶ Vand planterne så jorden er let fugtig. Luk låget tæt til.

Stil jeres flaskehave et lyst sted.

Bliver glasset helt dugget, skal I åbne låget et par dage. Herefter kan jeres flaskehave passe sig selv i flere år uden at blive vandet.

Sådan vokser planten i flaskehaven

Planter vokser ved at danne glukose (sukker) og oxygen (ilt). Dyr og mennesker har også brug for oxygen, for at vi kan leve. For at danne glukose og oxygen har planterne brug for vand, kuldioxid, næringsstoffer og sollys.

I flaskehaven genbruges vand, kuldioxid og næringsstoffer. Når solen varmer glasset, fordamper vandet fra planternes blade. Vandet sætter sig som dug på glassets inderside og drypper

ned, så planten kan drikke det igen.

Når planten taber et blad, bliver det nedbrudt af bakterier (nedbrydere). Bladet ender som vand, kuldioxid og næringsstoffer, som planten kan genbruge til at vokse af.

På den måde er der balance i naturen. Det er ret smart. Hvis vi forstyrrer naturen, skaber vi ubalance.

- ▶ Hvordan kan mennesker skabe ubalance i naturen?
- ▶ Hvordan kan vi genoprette ubalance i naturen?